

บทที่ 2

โครงสร้างการตรวจเงินแผ่นดินและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

2.1 โครงสร้างการตรวจเงินแผ่นดิน

การตรวจเงินแผ่นดิน เป็นการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินของหน่วยงานต่างๆในภาครัฐ เพื่อให้ทราบว่าเงินแผ่นดินได้ถูกใช้จ่ายไปอย่างถูกต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดและได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ โดยรัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหารประเทศเป็นผู้ใช้จ่ายเงิน และเงินที่รัฐบาลนำมาใช้จ่ายนั้นมาจากภาษีอากรของประชาชน ประชาชนจึงมีสิทธิที่จะได้รับทราบผลการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล จึงต้องมีองค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล แต่องค์กรดังกล่าวจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพ ย่อมต้องมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญของการตรวจเงินแผ่นดิน คือ “หลักความเป็นอิสระ” โดยความเป็นอิสระนั้นจะต้องได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติเรื่องการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในหมวด 11

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติเรื่องการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในหมวด 11 มาตรา 312 ซึ่งได้กำหนดเนื้อหาสาระอันเป็นหลักการของการตรวจเงินแผ่นดิน และบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลตามมาตรา 333 ซึ่งได้กำหนดสาระสำคัญของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน โดยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 329 (4) บัญญัติให้ตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น การตรวจเงินแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ ปี 2540 จึงมีกฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนี้

2.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน

การตรวจเงินแผ่นดินได้มีการบัญญัติรับรองไว้ในกฎหมายสำคัญ 2 ฉบับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยมีสาระสำคัญของกฎหมายแต่ละฉบับ ดังนี้

2.1.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญ ปี 2540 ได้บัญญัติเรื่องการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในหมวด 11 มาตรา 312 เพียงมาตราเดียวที่กำหนดหลักการของการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนรายละเอียดให้บัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน และได้บัญญัติ มาตรา 333 ในบทเฉพาะกาลกำหนดรายละเอียดสาระสำคัญของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

2.1.1.2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งตราขึ้นตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 312 โดยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 333 บัญญัติให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการวางนโยบาย การกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลัง การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัยและงบประมาณและการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุด และพิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตลอดจนการจัดให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การปฏิบัติงานและการดำเนินการอื่น ทั้งนี้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 329 บัญญัติให้ดำเนินการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งต่อมารัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ประกาศมีผลบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 115 ก ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542

2.1.2 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน

องค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินนั้น ประกอบด้วย องค์กรที่สำคัญ 4 องค์กร คือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

2.1.2.1 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และเป็นองค์กรชี้ขาดสูงสุดในการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเฉพาะในด้านนโยบาย การออกระเบียบ กฎเกณฑ์ การวางมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน การแต่งตั้งและสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งในองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน การให้คำแนะนำแก่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารในด้านการตรวจเงินแผ่นดินและการงบประมาณ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 1 ส่วนที่ 1 มาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา 17 นอกจากนั้นยังได้บัญญัติอยู่ในหมวดอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในการวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง (มาตรา 23) และการพิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 44 มาตรา 45 และมาตรา 46) ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะกล่าวถึงในหัวข้อ 2.2 ต่อไป

2.1.2.2 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรเดียวที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการตรวจเงินแผ่นดินโดยมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชารับผิดชอบการบริหารทั่วไปซึ่งงานตรวจเงินแผ่นดินและเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จะเห็นได้ว่าตำแหน่งดังกล่าวมีความสำคัญมาก ด้วยเหตุนี้บทบัญญัติมาตรา 26 วรรคท้ายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 จึงกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในหมวด 2 ในสามมาตราที่สำคัญคือมาตรา 26 มาตรา 27 และมาตรา 37 นอกจากนั้นยังได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในหมวด 3 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการเงินแผ่นดินที่สำคัญอีกสามมาตราคือ มาตรา 41 มาตรา 42 และมาตรา 43 ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวอาจแยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ

คือ (1) อำนาจหน้าที่บังคับบัญชาและรับผิดชอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และ (2) อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งทั้ง 2 ลักษณะมีรายละเอียดดังนี้

1. อำนาจหน้าที่บังคับบัญชาและรับผิดชอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชา และรับผิดชอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไว้ในบทบัญญัติมาตรา 26 และมาตรา 27 โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1.1 เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการบริหารทั่วไปซึ่งงานตรวจเงินแผ่นดิน

1.2 รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

1.3 เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

1.4 เป็นผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในกิจการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะมอบอำนาจให้ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ โดยต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานทั่วไปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีอำนาจและเป็นผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาสั่งการด้านการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาวินิจฉัย ตามบทบัญญัติในมาตรา 37 มาตรา 41 มาตรา 42 และมาตรา 43 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 ออกคำสั่งหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการบริหารงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2.2 กำหนดแผนการตรวจสอบ เรื่องที่จะต้องตรวจสอบ วิธีการ ขอบเขต แนวการตรวจสอบ และการเสนอรายงานตรวจสอบสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

2.3 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามมาตรา 41 เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

2.4 แต่งตั้งที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการ หรือในกิจการต่างๆ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2.5 ให้คำปรึกษา ความเห็น หรือข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

2.6 จัดจ้าง และกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยต้องอยู่ภายในวงเงินที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการนี้ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

2.7 กำหนดค่าตรวจสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมบริการที่ปรึกษาและค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนอื่นในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์ การกำหนดค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีและค่าธรรมเนียมอื่นในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545

2.8 รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

2.9 รายงานผลการตรวจสอบหรือปัญหาในการปฏิบัติราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับกรณีการรายงานผลการตรวจสอบนั้น บทบัญญัติในมาตรา 43 กำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดหรือมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการได้เอง และเมื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการเป็นประการใดแล้ว ให้รายงานให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ และให้นำมาตรา 44 มาตรา 45 และมาตรา 46 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งในกรณีนี้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้มอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการได้เอง ตามระเบียบดังต่อไปนี้

- ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมาย และมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการ พ.ศ. 2543

- ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมาย และมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

- ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมาย และมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการ พ.ศ. 2544 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544)

2.10 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมาย

2.11 ตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานในการใช้จ่าย และหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และมีอำนาจอื่น ๆ ตามบทบัญญัติในมาตรา 42 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ซึ่ง

เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบในการตรวจเงินแผ่นดิน และจะได้กล่าวถึงรายละเอียดต่อไปในหัวข้อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2.1.2.3 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ถือเป็นองค์กรที่มีความสำคัญมากในการตรวจเงินแผ่นดิน เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 39(2) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการเงินแผ่นดิน ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบนั้น เป็นการดำเนินการตรวจสอบในนามของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามบทบัญญัติในมาตรา 39 ถึงมาตรา 42 ของพระราชบัญญัติประกอบฯ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งทำหน้าที่ในกระบวนการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินโดยเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ทำการตรวจสอบแล้วเสร็จ จะเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 27) มีหน้าที่เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดหรือมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการเองได้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้ออำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ในส่วนสำคัญ 2 ประการคือ

1. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 39 วรรคหนึ่ง (1)

2. เป็นกลไกในการตรวจเงินแผ่นดิน

- 2.1 การตรวจสอบการเงินแผ่นดิน

บทบัญญัติมาตรา 39(2) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการเงินแผ่นดิน ซึ่งการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้นมีลักษณะงานตรวจสอบต่างๆ 6 ลักษณะ คือ

การตรวจสอบการเงินทั่วไป

เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่าการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินอื่นของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจเป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่

การตรวจสอบงบการเงิน

เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่าการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจเป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และเพื่อแสดงความเห็นว่างบการเงิน ถูกต้องตามหลักการบัญชีหรือไม่

การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้

เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่าการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และ รายได้อื่นของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่

การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง

เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่าการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด ได้ผลตาม เป้าหมายและมีผลคุ้มค่าหรือไม่

การตรวจสอบสืบสวน

เป็นการตรวจสอบกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทุจริต หรือมีการใช้อำนาจหน้าที่ โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของราชการ ซึ่งได้ข้อมูลจากการตรวจสอบ ลักษณะอื่น หรือจากการร้องเรียน บัณฑิตสนทนา หรือที่เป็นข่าวจากสื่อมวลชน

การตรวจสอบการดำเนินงาน

เป็นการตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินอื่นของหน่วยรับตรวจเพื่อแสดงความ เห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัด ได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่า หรือไม่

2.2 จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนอต่อสภา ผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี (มาตรา 48 และ มาตรา 49)

2.3 ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ (มาตรา 39 (4))

2.4 ประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้น (มาตรา 47)

2.5 ว่าจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนตรวจสอบ (มาตรา 51)

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 39 (5))

2.1.2.4 คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในการตรวจเงินแผ่นดินของไทย วัตถุประสงค์เพื่อให้การตรวจสอบการเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีวินัย เพราะนอกจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดูแลการตรวจเงินแผ่นดินทั้งหมดแล้ว ได้จัดให้มีคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังอีกชุดหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นแก่พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

เหตุที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง เนื่องจากระบบการตรวจเงินแผ่นดินที่ผ่านมา เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบการกระทำผิดระเบียบหรือมีการทุจริต ก็มีหน้าที่แจ้งผลการตรวจสอบไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือแจ้งพนักงานสอบสวนกรณีมีการทุจริตเพื่อดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัยแล้วแต่กรณี โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาลงโทษแต่อย่างใด มีอำนาจหน้าที่เพียงตรวจสอบแต่ไม่มีอำนาจใช้มาตรการบังคับได้ด้วยตนเอง ทำให้ระบบการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องให้องค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบมีมาตรการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายได้ด้วยตนเอง ดังนั้นเมื่อมีการปฏิรูปการเมืองรัฐธรรมนูญปี 2540 ได้เพิ่มระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน สำหรับด้านการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากมีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลางแล้ว รัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัย และงบประมาณและการคลังโดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลังไว้ในหมวดที่ 1 ส่วนที่ 2 ตั้งแต่มาตรา 19-25

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

บทบัญญัติมาตรา 19 ของพระราชบัญญัติประกอบฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ หรือพนักงานของหน่วยรับตรวจที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด โดยมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐนั้น มาตรา 19 วรรคสองกำหนดให้อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังนี้

1. ข้อกำหนดใดที่การฝ่าฝืนจะมีโทษทางวินัยทางงบประมาณและการคลังต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง

2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเงินตำแหน่งใด หรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องใดๆ ที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบทางวินัยทางงบประมาณและการคลังเมื่อมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดดังกล่าว จะต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง

3. อัตราโทษปรับทางปกครอง

ต่อมาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐออกใช้บังคับ หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับทางปกครอง ซึ่งมาตรการดังกล่าวถือเป็นวินัยทางงบประมาณ และการคลัง ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณ และการคลัง พ.ศ. 2544

การกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นนั้น บทบัญญัติมาตรา 19 วรรคท้าย กำหนดให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังจะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงระดับความรับผิดชอบของตำแหน่งของผู้กระทำผิดวินัย ความสำคัญของมาตรการควบคุมการเงินของรัฐที่มีการละเมิด ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับราชการ เจตนาของผู้กระทำผิดวินัย และหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

บทบัญญัติมาตรา 20 วรรคสาม ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินออกระเบียบวิธีพิจารณาของคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง การคัดค้านกรรมการวินัยฯ และเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการวินัยฯ โดยระเบียบดังกล่าวจะต้องบัญญัติให้ออกล่าช้าให้ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิชี้แจง และนำสืบแก้ข้อกล่าวหา และต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนคนหนึ่งมีหน้าที่ในการทำสำนวน รวบรวมข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นโดยอิสระแก่คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ.2544 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 28 ธันวาคม 2544 และได้ออกข้อบังคับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน พ.ศ. 2545 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน 2545

สำหรับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง บทบัญญัติใน มาตรา 22 ของพระราชบัญญัติประกอบฯ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเสนอเรื่องให้คณะกรรมการวินัยทาง งบประมาณและการคลังพิจารณา ได้แก่

1. ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบโดยอนุมัติผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งในกรณีของเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบให้เสนอได้เฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจสอบที่ความผิดนั้นปรากฏในเรื่องที่ผู้นั้นได้รับ มอบหมายให้ตรวจสอบเท่านั้น โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดหลักเกณฑ์และ แนวทางปฏิบัติในการเสนอและติดตามเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง ตามคำสั่ง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ 123/2545 ลงวันที่ 26 เมษายน 2545 เรื่องหลักเกณฑ์และ แนวทางปฏิบัติในการเสนอและติดตามเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

2.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

หลักนิติรัฐมีหลักการที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ หลักการกระทำขององค์กรของรัฐฝ่าย บริหารจะต้องชอบด้วยกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการตรวจเงิน แผ่นดินซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นเพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ จะกระทำการใดๆ จึงต้องมี กฎหมายให้อำนาจไว้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.2.1 การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ

บทบัญญัติมาตรา 15 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน แผ่นดิน พ.ศ. 2542 เป็นมาตราหลักที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินโดยเฉพาะใน ด้านการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นบทบัญญัติมาตราที่สำคัญที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการตรวจเงิน แผ่นดินในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน และให้อำนาจในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศเพื่อให้หน่วยรับตรวจและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบปฏิบัติตลอดจนอำนาจในการออกกฎ และระเบียบอื่นๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติหน้าที่การตรวจเงินแผ่นดินบรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการดังนี้

ก. การออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา 15(3) (8) (9) (10) (14) และเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปตามมาตรา 52 ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

ก.1 ระเบียน ข้อบังคับ และประกาศเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แก่

1. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 (มาตรา 15(3) (ก) (ค)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2544

2. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 (มาตรา 15 (3) (ก)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2546

3. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 (มาตรา 15 (14) และมาตรา 19) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2544

4. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 (มาตรา 15 และมาตรา 20 วรรคสาม) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2545

5. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินราชการลับ หรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับ พ.ศ. 2545 (มาตรา 15 (14) และมาตรา 40) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2545

6. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมอื่นในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 (มาตรา 15 (9)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2545

7. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการใช้จ่ายเงินรายได้ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 (มาตรา 15 (10) และมาตรา 60) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2545

8. ระเบียนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 15 (6) และมาตรา 30) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2543

9. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2543 (มาตรา 15 (11) (14) และมาตรา 20) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2543

10. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 (มาตรา 15 (11) (14) และมาตรา 20) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2544

11. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 (มาตรา 15 (11) (14) และมาตรา 20) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2547

12. ข้อบังคับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน พ.ศ. 2545 (มาตรา 15 (14) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2545

13. ข้อบังคับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการทำสำนวนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน พ.ศ. 2545 (มาตรา 15 (14) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2545

14. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2546 (มาตรา 15 (3) (ง)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546

ก. 2 ระเบียบและประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ได้แก่

1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2545 (มาตรา 5) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2545

2. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 (มาตรา 5 และมาตรา 52 (4)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2545

3. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 (มาตรา 5 และมาตรา 52 (4)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546

4. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 14) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2544

5. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาทำการ พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543

6. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52(7)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543

7. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยประโยชน์ตอบแทนอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 (มาตรา 18 และมาตรา 36) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2544

8. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมายและมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการ พ.ศ. 2543 (มาตรา 43) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2543

9. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมายและมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการ พ.ศ. 2544 (มาตรา 43) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2544

10. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมายและมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 (มาตรา 43) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2544

11. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2543

12. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2543

13. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจ่ายเงินค่ารับรองของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2543

14. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยบัตรประจำตัวกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2543

15. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2543
16. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2547
17. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยรูปแบบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543
18. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2543
19. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2548
20. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยรณราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2546 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2546
21. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยรณราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2547
22. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยรณราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2548
23. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2544
24. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (มาตรา 52) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2545
25. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2546 (มาตรา 52 (5)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2546
26. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52 (6)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543

27. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 (มาตรา 52 (9)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2543

28. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2548 (มาตรา 52 (9)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2549

29. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือนของข้าราชการและลูกจ้างประจำสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2547 (มาตรา 52 (2)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2547

30. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการยกเลิกตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2548

31. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจ่ายเงินสวัสดิการพิเศษสำหรับผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2548

32. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการใช้เงินราชการลับของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2549 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2549

33. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของข้าราชการและลูกจ้างประจำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2549

34. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจ่ายเงินสมนาคุณคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย พ.ศ. 2549 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2549

35. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องตราสัญลักษณ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 5) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2543

36. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องกำหนดภาพเครื่องหมายแสดงสังกัดของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2546 (มาตรา 5) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546

37. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องเทียบตำแหน่งข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (รองผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) (มาตรา 5) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2543

38. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องเทียบตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน (นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน 10 ชช. เป็นรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) (มาตรา 5) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2545

39. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการรับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกผู้ ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2543

40. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องขยายเวลาการรับสมัครบุคคล เพื่อคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ประกาศใช้เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2543

41. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 (มาตรา 52 (1)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2545

42. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการแบ่งส่วนราชการและอำนาจ หน้าที่ภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2549 (มาตรา 52 (1)) ประกาศในราชกิจจา นุเบกษาเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2549

43. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องแต่งตั้งประธานกรรมการวินัยทาง บบประมาณและการคลัง (มาตรา 15 (11) (14) มาตรา 19 และมาตรา 20) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2545

44. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องแต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณ และการคลัง (มาตรา 15 (11) (14) มาตรา 19 และมาตรา 20) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2545

45. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องแต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณ และการคลัง (เพิ่มเติม) (มาตรา 15 (11) (14) มาตรา 19 และมาตรา 20) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2546

46. ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการกำหนดหน่วยรับตรวจที่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมอื่น (มาตรา 15 (9)) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2545

ข. การกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์การตรวจเงิน แผ่นดิน วัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน การตรวจสอบมีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และผลการตรวจสอบ

สามารถนำไปใช้ประโยชน์และทันต่อเวลา นอกจากนั้น การกำหนดมาตรฐานยังกำหนดไว้เพื่อให้หน่วยรับตรวจมีแนวทางปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหาย หรือความผิดพลาด อันอาจเกิดขึ้นโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม และให้หน่วยรับตรวจใช้เป็นแนวทางการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัดและคุ้มค่า และเป็นแนวทางในการจัดเก็บรายได้ให้ถูกต้องครบถ้วนทั่วถึงและเป็นธรรม

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และมาตรการตามขอบเขตการใช้งานเป็น 2 ลักษณะคือ

ข. 1 มาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบที่เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ และผู้บริหารงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบได้แก่

1. มาตรฐานทั่วไป (General Standards) เป็นมาตรฐานที่ใช้สำหรับผู้ตรวจสอบ ผู้บริหารงานตรวจสอบ และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 15 (7) (ก)) ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2544

2. มาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Field work Standards) (มาตรา 15 (7) (ก)) ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และแนะนำผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้

3. มาตรฐานการรายงาน (Reporting Standards) (มาตรา 15 (7) (ก)) ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และแนะนำผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้

4. หลักเกณฑ์วิธีการตรวจสอบหน่วยรับตรวจตามมาตรา 4 (6)¹ ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547

5. หลักเกณฑ์การประเมินความเสียหาย (มาตรา 15 วรรคหนึ่ง และมาตรา 47) ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547

6. หลักเกณฑ์การคัดเลือกหน่วยรับตรวจ (มาตรา 4 และมาตรา 15 (13)) ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547

¹มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

(6) หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกิจการที่ได้รับเงิน หรือทรัพย์สินลงทุนจากหน่วยรับตรวจตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5)

7. มาตรการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องข้อควรระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 15 (3) (ง)) ประกาศใช้วันที่ 6 สิงหาคม 2546 และแก้ไขเพิ่มเติมวันที่ 27 สิงหาคม 2547

8. มาตรการตรวจเงินแผ่นดินเรื่องแนวปฏิบัติสำหรับงานการตรวจเงินแผ่นดินในการ ติดต่อสื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบของหน่วยรับตรวจ (มาตรา 15(3)(ง)) ประกาศใช้วันที่ 30 กรกฎาคม 2546

ข.2 มาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ที่ให้หน่วยรับตรวจยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ได้แก่

1. มาตรฐานการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในเพื่อให้หน่วยรับ ตรวจมีแนวทางในการจัดระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของ ประเทศชาติโดยรวม โดยได้ออกระเบียบออกใช้บังคับดังนี้

1.1 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุม ภายใน พ.ศ. 2544 (มาตรา 15 (3) (ก) (ค)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2544

1.2 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบ ภายใน พ.ศ. 2546 (มาตรา 15 (3) (ก)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2546

2. มาตรการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดมาตรการป้องกันหรือควบคุมความเสียหาย เพื่อ เป็นแนวทางให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติในการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ส่งเสริมและ สนับสนุนให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุ้มค่า และเพื่อให้ ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายที่อาจ เกิดขึ้น และนำมาตรการนี้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายใน หน่วยงาน และเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดี ก่อให้เกิดการดำเนินงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ได้แก่

2.1 มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายให้หน่วย รับตรวจปฏิบัติ (มาตรา 15 (3) (ข)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2547

2.2 มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการบริหาร และควบคุมทางการเงินของหน่วย รับตรวจขนาดเล็ก (มาตรา 15 (3) (ข) (ง)) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547

3. มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำและแบบรายงานที่จำเป็นสำหรับการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้จัดทำมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำแผนและรายงานที่จำเป็นที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำเพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารเงินแผ่นดินของหน่วยรับตรวจเพื่อให้ผู้ตรวจสอบใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการตรวจสอบตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะกับหน่วยรับตรวจได้ทันเวลาเพื่อป้องกันความเสียหาย ได้แก่

มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินเรื่องมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำและแบบรายงานที่จำเป็นสำหรับการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำ (มาตรา 15 (3) (ก)) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2547

4. มาตรการสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้องค์กรบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ ได้แก่

4.1 มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบล (มาตรา 15 (3) (ง)) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2545

4.2 มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการเงินการคลังขององค์กรบริหารส่วนตำบล (มาตรา 15 (3) (ง)) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2547

4.3 การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบล (มาตรา 15(3) (ง)) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2547

4.4 การดำเนินงานตามแผนงาน งานและโครงการขององค์กรบริหารส่วนตำบล (มาตรา 15(3) (ง)) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2547

2.2.2 การพิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจสอบ

2.2.2.1 การพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลัง การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ การเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การ

พิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณ และการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุดการพิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและการดำเนินการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้^๑ ซึ่ง

บทบัญญัติในมาตรา 15 (5) กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่กำกับ และเป็นองค์กรชี้ขาดสูงสุดในกระบวนการทางวินัยทางงบประมาณและการคลังซึ่งก่อนที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดนั้น มาตรา 19 บัญญัติให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ หรือพนักงานของหน่วยรับตรวจที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด^๒ และเมื่อคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังได้พิจารณาและมีมติในเรื่องใดแล้ว ให้เสนอมติในเรื่องนั้น ไปยังคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป โดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 23

เพื่อประโยชน์ในการปราบผู้ละเมิดวินัย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะนำคำวินิจฉัยลงโทษทางวินัยทางงบประมาณและการคลังประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยก็ได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด (มาตรา 24 วรรคสอง) ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 32 วรรคสองที่กำหนดว่า “คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประชาชนสามารถตรวจดูหรือขอคัดสำเนาได้ และเพื่อประโยชน์ในการปราบผู้ละเมิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะให้นำคำวินิจฉัยที่เป็นความผิดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยก็ได้”

ความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง มีอัตราโทษปรับทางปกครอง 4 ชั้น^๓ คือ

โทษชั้นที่ 1	โทษปรับไม่เกินเงินเดือน	1 เดือน
โทษชั้นที่ 2	โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่	2 เดือนถึง 5 เดือน

^๒คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ใช้บังคับ

^๓ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 9

โทษชั้นที่ 3 โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 5 เดือนถึง 8 เดือน

โทษชั้นที่ 4 โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 9 เดือนถึง 12 เดือน

เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษปรับทางปกครองในชั้นใด จะชำระค่าปรับเป็นระยะเวลากี่เดือน และเดือนละจำนวนเท่าใด หรือเรียกให้ชำระเงินอย่างไรรั้น ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

2.2.2.2 การวินิจฉัยให้หน่วยรับตรวจ หรือผู้รับผิดชอบ หรือพนักงานสอบสวนดำเนินการ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นกลไกในการตรวจเงินแผ่นดิน และให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้พิจารณาผลการตรวจสอบ กล่าวคือ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งทำหน้าที่ในกระบวนการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของหน่วยรับตรวจ ซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ เมื่อทำการตรวจสอบแล้วเสร็จจะเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 27) มีหน้าที่เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดหรือมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการเองได้ (มาตรา 43) เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 44 มาตรา 45 และมาตรา 46 ดังนี้

ก. กรณีมีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติ คณะรัฐมนตรี (ตามมาตรา 44)

กรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 44 บัญญัติให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้หน่วยรับตรวจดำเนินการดังนี้
 - ชี้แจง
 - แก้ไขข้อบกพร่อง
 - ปฏิบัติให้ถูกต้อง
 - ดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจ

2. ให้นำหน่วยรับตรวจแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ ภายใน 60 วัน เว้นแต่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

3. ถ้าผู้รับตรวจ (หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ หรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ) ไม่ดำเนินการตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งตามข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดแก่ผู้รับตรวจและเจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจผู้รับผิดชอบตามควรแก่กรณี

4. กรณีที่เห็นว่าข้อบกพร่องเกิดจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน หรือไม่อาจปฏิบัติได้ หรือหากปฏิบัติแล้วจะเสียประโยชน์ต่อราชการให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้นๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. กรณีที่มีข้อโต้แย้ง หรือไม่อาจดำเนินการตามมาตรานี้ได้ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

ข. กรณีมีข้อบกพร่อง เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องปฏิบัติ (ตามมาตรา 45)

กรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องปฏิบัติ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 45 บัญญัติให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้กระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบทราบ เพื่อกำหนดมาตรการที่จำเป็นให้หน่วยรับตรวจไปปฏิบัติ

2. เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับ หรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการไปประการใดแล้ว ให้แจ้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

ค. กรณีมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต หรือมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (ตามมาตรา 46)

กรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต หรือมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่

เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 46 บัญญัติให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้ง
 - พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี โดยพนักงานสอบสวนต้องนำรายงานการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาใช้เป็นหลักในการสอบสวนด้วย
 - ผู้รับตรวจหรือกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการตามกฎหมาย หรือตามระเบียบแบบแผนที่ราชการ หรือที่หน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
2. ให้พนักงานสอบสวน ผู้รับตรวจ กระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายในทุก 90 วัน
3. ถ้าพนักงานสอบสวน ผู้รับตรวจ กระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย หรือตามระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบภายในระยะเวลาอันสมควร ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

2.2.3 การเสนอชื่อหรือแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่ง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอชื่อ หรือแต่งตั้งบุคคลตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 กำหนดดังนี้

2.2.3.1 การเสนอชื่อผู้ที่สมควรแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (6) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อวุฒิสภา โดยผ่านประธานวุฒิสภาตามมาตรา 30

2.2.3.2 การแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

บทบัญญัติ มาตรา 15 (11) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังตามมาตรา 20

2.2.3.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการ

บทบัญญัติมาตรา 15 (12) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมาย

2.2.4 การบริหารงานทั่วไป

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังมีอำนาจหน้าที่ ในการบริหารงานทั่วไป เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และการงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 กำหนดในกรณีดังนี้

2.2.4.1 การอนุมัติรับโอนข้าราชการ

บทบัญญัติในมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ แต่การรับโอนข้าราชการดังกล่าวลำพังเพียงสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ (ตามมาตรา 55) มีอาจกระทำไม่ได้ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 56 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. อนุมัติให้รับโอนข้าราชการ
2. พิจารณากำหนดให้ดำรงตำแหน่งระดับใด และได้รับเงินเดือนเท่าใดแต่เงินเดือนที่จะได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีคุณวุฒิ ความสามารถและความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

2.2.4.2 การอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 58 บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะรัฐมนตรี ดังนั้นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วย

การงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2543 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543)

2.2.5 อำนาจหน้าที่อื่นๆ

2.2.5.1. การวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การตรวจเงินแผ่นดิน และแผนปฏิบัติงานตรวจสอบประจำปี โดยมีนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินดังนี้

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543-2546 ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ชุดที่ 1 ซึ่งมีนายปัญญา ตันติวงค์ เป็นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คือ

1. ดำเนินบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมือง สังคมที่ดี ในภาครัฐ โดยการตรวจสอบเพื่อให้ทราบและแสดงความเห็นในการจัดเก็บรายได้ การเก็บรักษา การใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินอื่นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แผนงาน วัตถุประสงค์ โดยประหยัดได้ผลตามเป้าหมายและมีผลคุ้มค่า

2. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ มีจรรยาบรรณ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและเที่ยงธรรม

3. กำหนดมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการตรวจสอบ

4. การตรวจสอบจะเป็นไปเพื่อการสร้างสรรค์ รัศกุน คุ้มหวด มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันความเสียหายและทันต่อเหตุการณ์

5. เสริมสร้างวินัยทางงบประมาณและการคลังในภาครัฐพร้อมทั้งติดตามดูแลให้ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

6. ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามภารกิจให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ

7. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ สร้างขวัญ กำลังใจ และความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2553 ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ชุดที่ 2 ซึ่งมีนายรัช ศรีพิมล เป็นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คือ

1. ดำเนินบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ โดยการตรวจสอบเพื่อให้ทราบและแสดงความเห็นเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายในการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

2. เสริมสร้างวินัยทางงบประมาณและการคลังในภาครัฐโดยติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานควบคุมภายในและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

3. พัฒนาการตรวจสอบให้ทันสมัยและเป็นไปเพื่อการสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันความเสียหายต่อเหตุการณ์

4. ประสานความร่วมมือและสนับสนุนทางด้านวิชาการ งบประมาณและการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5. พัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และสถาบันองค์ความรู้ (Knowledge-Based Institution) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร ให้สามารถปฏิบัติการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างขวัญกำลังใจและความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่

6. ประสานความร่วมมือกับรัฐสภา และรัฐบาล

7. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

2.2.5.2 การให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะตลอดจนข้อสังเกตและความเห็นแก่ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ก. ให้คำปรึกษาแก่ประธานรัฐสภาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 15 (1))

ข. ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมเงินของรัฐ เมื่อได้รับคำร้องขอจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือเมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นสมควร (มาตรา 15 (2))

ค. เสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่องหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไข และปฏิบัติตามคำแนะนำ (มาตรา 15

(4) ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้จัดทำข้อเสนอแนะ แก่องค์การบริหารส่วนตำบล รวม 4 เรื่องคือ

1. สรุปปัญหาการเงิน การบัญชี และการจัดเก็บรายได้เสนอแนะองค์การบริหารส่วนตำบล
2. คำถาม-คำตอบเกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. คำถาม-คำตอบ เกี่ยวกับปัญหาทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. คำถาม-คำตอบ เกี่ยวกับปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง และบริหารพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังได้ออกเอกสารแนะนำการควบคุมภายใน (มาตรา 15 (3) (ก)) เพื่อเป็นคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานประกอบด้วย

การควบคุมภายใน : วิธีสู่การป้องกันความเสียหายและลดความสูญเสีย

คำแนะนำ : การนำมาตรฐานการควบคุมภายในไปใช้ในเชิงปฏิบัติ

คำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เล่มที่ 1

คำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เล่มที่ 2

ง. ให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 (มาตรา 15 (7) (ก) (ข) และ (ค) ได้แก่

(ก) การกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

(ข) การจัดทำงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(ค) ให้คำแนะนำในการทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา 48 และ มาตรา 49

2.2.5.3 เสนอข้อสังเกตและความเห็นพร้อมทั้งพฤติการณ์ของหน่วยรับตรวจต่อประธานรัฐสภา

ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยรับตรวจมีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 หรือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินโดยไม่มีเหตุอันควร เพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะกรรมการธิการของรัฐสภาที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งแจ้งไปยังคณะกรรมการธิการพิจารณางบประมาณรายจ่าย

ประจำปีของรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป (มาตรา 16)

2.2.5.4 เรียกผู้รับตรวจ หรือบุคคลใดมาชี้แจง

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 นั้น บทบัญญัติในมาตรา 17 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจดังนี้

1. เรียกผู้รับตรวจมาชี้แจงเพื่อติดตามผลการดำเนินการของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ได้ให้ไว้ (มาตรา 17 (1))
2. เรียกหรือติดต่อประสานงานกับหัวหน้าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนภาคเอกชน เพื่อขอคำชี้แจง รายงาน และข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 17 (2))

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ต่างๆ หลายประการ ทั้งการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ มาตรฐานต่างๆ การพิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจสอบ การเสนอชื่อหรือแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่ง การให้คำปรึกษาแนะนำ การเรียกบุคคลใดมาชี้แจง และการบริหารงานทั่วไป เป็นต้น ด้วยเหตุที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 หลายประการนี้เอง จึงทำให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกระทำการต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้ไว้มีลักษณะแตกต่างกัน แต่การกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะมีลักษณะอย่างไร ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงต่อไปในบทที่ 3